

جمهوری آذربایجان از محرم سال گذشته تا محرم امسال

g/سرویس جمهوری آذربایجان
نویسنده: حسن گلی

کارشناس مسائل آذربایجان

جمهوری آذربایجان از محرم سال گذشته تا محرم امسال

بازخوانی سخنرانی رئیس حزب اسلامی جمهوری آذربایجان قبل از دستگیری و بررسی نتایج آن

مقدمه

اکنون که ماه محرم فرا می رسد مقاومت همه جانبه و نسبتاً منسجم دینداران آذری در مقابل ممنوعیت حجاب اسلامی وارد دومین سال خود می گردد، مقاومتی که می توان آن را نهضت حجاب نامید. بی شک محرم گذشته تا محرم امسال را که چند روز دیگر فرا می رسد می توان ایام تزلزل پایه های حکومت لائیک در جمهوری آذربایجان دانست. رئیس جمهوری آذربایجان که هشت سال قبل از این بر مسند ریاست جمهوری بزرگترین کشور قفقاز جنوبی تکیه زد شاید طی این مدت هیچ گاه به اندازه سال اخیر در تنگنا و فشار قرار نگرفته بود. شاید ستاره اقبال آقای الهام علی اف که در سال 2003 و هنگام انتخابات ریاست جمهوری طلوع کرده بود، این بار رو به افول بود که اعمال ممنوعیت برای حجاب اسلامی با بیداری اسلامی مقارن گشت. یقیناً اگر رئیس جمهوری آذربایجان می دانست که اعمال ممنوعیت برای حجاب اسلامی در مدارس این کشور هزینه های هنگفتی برای دولت آذربایجان در پی خواهد داشت بی شک دوستان صهیونیستی خود را متقاعد می نمود تا در فرصت مناسب دیگری نسبت به اعمال محدودیت فوق اقدام کند.

نظر به آنچه گفته شد این قلم می کوشد با رعایت اجمال، نهضت یک ساله حجاب در جمهوری آذربایجان با محوریت سخنرانی ماندگار رئیس حزب اسلام در اعتراض به ممنوعیت حجاب مورد بازخوانی قرار گیرد.

آن سخنرانی مهم:

سخنرانی شجاعانه دکتر صمداف رئیس محبوس حزب اسلام در تاریخ 12 دی ماه گذشته که به صراحت سیاستهای دولت باکو را با سیاستهای معاویه و یزید مقایسه نمود اوج اعتراض دینداران آذری به ممنوعیت حجاب و سایر سیاستهای ضد دینی محسوب می گردد که ضربه سنگینی بر دولت جمهوری آذربایجان وارد نمود. در آن سخنرانی تاریخی دکتر صمداف علاوه بر اعتراض به سیاستهای ضد دینی دولت، از سیستم اداری مبتنی رشوه، فقرشدید مردم، تبعیض و بی عدالتی، فساد اخلاقی، تاراج اموال عمومی توسط دولت انتقاد نموده و سیاستهای دولت الهام علی اف را با سیاستهای سال 1937 کمونیستها مقایسه نمود و با اشاره به حوادث ظهر عاشورا و تلاش امویان برای مبارزه با حجاب اهل بیت (ع) اظهارداشت: امروز نیز در کشور مسلمان نشین ما به حجاب دخترانمان دست درازی می شود.

دکترصمداف در ادامه آن سخنرانی تاریخی گفت: اگر در اطراف یزید بن معاویه، مسیحیان و یهودیان به عنوان مشاور حضور داشتند امروز نیز دولت ما به صورت کامل در اختیار صهیونیستها قرار گرفته و منشا واقعی اقدامات ضد دینی جاری در آذربایجان رژیم صهیونیستی است.

دکتر صمداف تاکید کردند کشور شیعی جای تداوم حکومت افراد لائیک و شبه یزید نیست و مردم آذربایجان بایستی بیدار شوند و حقوق خود را مطالبه کنند.

رئیس حزب اسلام که یقیناً می دانست هزینه این افشاگری خود را خواهد پرداخت در ادامه خطاب به امام حسین (ع) گفته است: «یا حسین (ع) این مسائل رابرای رضای خدا و در راه تو گفتم. یاحسین اگر در عاشورا نبودیم تا یاریت کنیم، امروز برای یاری دینت به پا خواسته ایم.»

نتایج سخنرانی دکتر صمداف

پس از سخنرانی فوق دولت باکو تلاش نمود با دستگیری دکتر صمداف مانع از شیوع اعتراضات مردمی در جمهوری آذربایجان گردد، اما دستگیری وی و ده ها نفر از روحانیون و فعالان دینی دامنه اعتراضات را گسترده تر نمود و بیداری اسلامی نیز آن را شدت بخشید.

در طول یک سال گذشته ها صدها تجمع، همایش، میزگرد و... در اعلام مخالفت با سیاستهای ضد شیعی دولت باکو برگزار گردید، بیس از یکصد و سی هزار نفر طومار اعتراض آمیز علیه سیاستهای ضد دینی امضاء کردند. حضور اسلام گرایان در فضای مجازی افزایش یافت، دامنه اعتراضات به اقدامات ضد دینی دولت جمهوری آذربایجان مرزهای این کشور را در نوردید و در ایران، ترکیه و سایر کشورهای اسلامی مسائل جمهوری آذربایجان مورد توجه مسلمانان قرار گرفت. حتی اقلیتهای مسلمان ساکن در کشورهای اروپایی و آمریکا نیز به اقدامات ضد دینی آقای الهام علی اف واکنش نشان دادند.

آنچه در این میان مهم می نماید نوع عکس العمل دولت باکو می باشد که در نهایت تعجب و تاسف نه تنها اقدامی برای ایجاد آرامش در جامعه رو به بحران آذربایجان انجام نداده بلکه با صدور حکم 12 سال زندان برای رئیس حزب اسلام و تعدادی از همراهان وی و نیز با تصویب ممنوعیت تبلیغ شیعی توسط روحانیون تحصیل کرده در خارج از کشور عملاً دینداران آذری هر روز در حال افزایش را به مبارزه پییده است.

البته بایستی به چالشهای فراروی دولت باکو که به برخی از آنها از جمله رویارویی مستقیم دینداران با دولت و بین المللی شدن محدودیتهای شیعیان آذری اشاره شد، موضوعات دیگری نیز اضافه شود و آن فعال شدن مخالفان غربگرای دولت الهام علی اف و نیز برخی روشنفکران آذری از یک سو و لبریز شدن کاسه صبر مردم از مشکلات اقتصادی از سوی دیگر می باشد به گونه ای که چند روز قبل برخی رسانه ها ی آذری نوشتند در صورت اتحاد سه جریان اسلامگرا، روشنفکر و غربگرا سقوط الهام علی اف حتمی است.

در طول یک سال گذشته گرچه حجاب در مدارس متوسطه و سپس در کلیه مدارس از سوی دولت ممنوع شد، اما آنچه در عمل اتفاق افتاد افزایش گرایش به حجاب در بین زنان و دختران آذری بود و این موضوعی است که علاوه بر نظر سنجیهای صورت گرفته مشاهدات میدانی نیز آن را تأیید می کند. در طول سال گذشته گرچه رئیس حزب اسلام و ده ها روحانی و فعال دینی بازداشت و برخی از آنها به سالها حبس محکوم گردید، اما در مقابل؛ آشنایی، علاقمندی و پایبندی جوانان آذری به اعتقادات دینی شتاب فوق العاده ای گرفت. از محرم سال قبل تا کنون تعداد جوانانی که در مساجد حاضر می شدند بر اساس مشاهدات میدانی حدود دو برابر شده است.

در یک سال گذشته گرچه نفوذ صهیونیستها در ارکان دولتی باکو و نیز بهره مندی آنان از منابع نفتی و سایر ثروتهای خدادادی جمهوری آذربایجان افزایش یافت لیکن بر نفرت مردم از صهیونیستها افزوده شد و رژیم صهیونیستی مجبور شد در طول یک سال دفعات مکرر سفارت خود را تعطیل نموده و به اتباع خود در جمهوری آذربایجان هشدار امنیتی دهد.

سخن پایانی

همه آنچه گفته شد مبین یک موضوع است و آن اینکه از محرم سال گذشته تا محرم امسال فاصله جبهه حق و باطل در جمهوری آذربایجان بیشتر شده و دینداران آذری که روزگاری در محاسبات سیاسی کارشناسان جمهوری آذربایجان جایی نداشتند به مهمترین چالش فراروی دولت مبتنی بر لائیسزم و سکولاریسم تبدیل گشته است.

بی شک جریان اسلامگرایی که در فاصله زمانی یک سال گذشته وارد مرحله نوینی شده، ادامه خواهد یافت و شاید در آینده نچندان دور مردم جمهوری آذربایجان دست به کار بزرگی بزنند که همه مفسرین و کارشناسان سیاسی را شگفت زده بنمایند و در این میان نقش ماه محرم و شور و شعور ناشی از آن نقشی بی بدیل و ارزنده است و بی جهت نیست که از چند ماه قبل تا کنون دولت باکو همه عزم خود را برای جلوگیری از برگزاری مراسمات مذهبی ماه محرم آماده کرده است که هشدار به فعالان دینی، جمع آوری نمادهای عزای حسینی از مساجد و تکیه ها، جمع آوری کتب مربوط به ماه محرم از کتاب فروشیها، افزایش برنامه های غیر اخلاقی شبکه های تلویزیونی و... از جمله آنهاست.

در پایان آنچه مورد تاکید قرار می گیرد اینکه از محرم سال گذشته تا محرم امسال، شعار همیشگی شیعه « کل یوم عاشورا و کل ارض کربلا » و سنت جاویدان الهی « رویارویی حق و باطل در طول تاریخ » در دومین کشور شیعی دنیا معنایی نو یافت و شیعیان محروم از همه ابزارهای مادی قدرت با دست خالی در مقابل دولت و مهمتر از آن صهیونیستها ایستادند و علیرغم همه شکنجه های روحی، جسمی، محرومیتهای اجتماعی، حبس و... از اهداف خود کوتاه نیامده و شعار حسینی « هیهات من الذله » را دیگر بار زمزمه کردند و در این میان نقش زنان آذری که شجاعانه در کنار مردان خویش ایستادند نقش بی بدیل حضرت زینب در حماسه عظیم عاشورا را در اذهان زنده نمود و چه دیدنی بود آن لحظه ای که همسر محجبه دکتر صمداف در حاشیه دادگاه دکتر صمداف با نشان دادن چادر خود به نیروهای امنیتی فریاد می زد: « شما از این می ترسید، بدانید این (چادر و فرهنگ عفاف) هر روز افزایش می یابد».

آری همانگونه که در تاریخ به دفعات تجربه شده سرآغاز تحولات شگرف در وضعیت اجتماعی و سیاسی مسلمانان، اقدام خالصانه یک فرد یا گروه از جان گذشته می باشد و به نظر می رسد این مهم در جمهوری آذربایجان اتفاق افتاده و امروز خواست دینداران نه تنها لغو ممنوعیت حجاب بلکه احیاء کامل ارزشهای شیعی در دومین کشور شیعی دنیاست که حدود قرن است سرنوشت غم انگیزی را تجربه نموده است.